

MONUMENT

Autor/Režie/Scéna: DAVID RADOK

Autor hudby/Hudební nastudování/Dirigent: MARKO IVANOVIČ

Stalinův pomník, tzv. fronta na maso

PREMIÉRA

- ◆ Světová premiéra se uskutečnila 7. 2. 2020
- ◆ Od svého uvedení se dočkala celkem tří repríz
- ◆ Opera vznikla (dle rozhovorů) na objednávku Národního divadla Brno
- ◆ Autoři předem uvedli, že se nejedná o dokument o historické události, ale o operu inspirovanou skutečnou událostí, aby nedošlo k nedorozumění
- ◆ Opera nemá být pouze o pomníku Stalina, ale má celkově nastiňovat dobu komunismu v 50. letech u nás

NÁRODNÍ DIVADLO BRNO
OPERA

NdB

MONUMENT

MARKO IVANOVIĆ
DIRIGENT MARKO IVANOVIĆ
REŽIE DAVID RADOK

PREMIÉRA 7. ÚNORA 2020
V JANÁČKOVĚ DIVADLE

www.ndbrno.cz

Ministerstvo kultury
Jihomoravský kraj

Operní divadlo
OH L Ž S

FASTER.CZ

OPERA

mafra DNEŠ LIDKVE, NOVINY | DNES.CZ

B | R | N | O

STÁTĚSLAV MĚSTO BRNO
FINANČNÍ PODPORA VE SPOLUPRÁCI S NÁRODNÍM DIVADLEM BRNO,
OPERA A OPERNÍM DIVADLEM

DAVID RADOK

- ◆ Syn režiséra Alfréda Radoka
- ◆ David Radok je divadelním a operním režisérem
- ◆ Režíroval především ve Skandinávii, kam jeho rodina po roce 1968 emigrovala
- ◆ Opera *Monumet* je jeho čtvrtou inscenací v Národním divadle Brno
- ◆ Je také autorem libreta k této opeře, toto libreto je jeho první vůbec

MARKO IVANOVIČ

- ◆ Patří mezi neuznávanější dirigenty a hudební skladatele současnosti
- ◆ Kromě divadla je také autorem filmové hudby
- ◆ Za svou kariéru spolupracoval s mnoha významnými orchestry, nejen českými, ale i zahraničními
- ◆ Často se zaměřuje na současnou hudbu a inscenování českých oper

◆ Díky velkému jevišti Janáčkova divadla bylo možné mít v inscenaci na scéně tři sbory zároveň – Sbor a orchestr Janáčkovy opery Národního divadla Brno, Český akademický sbor, Dětský sbor Brno

◆ Obsazení:

1. Sochař – SVATOPLUK SEM
2. Manželka – MARKÉTA CUKROVÁ
3. Kolega – ROMAN HOZA
4. Ministr kultury – ONDŘEJ KOPLÍK
5. 1. tajemník – DAVID NYKL
6. Manželka 1. tajemníka – MARTINA MÁDLOVÁ
7. Milenka – TEREZA MERKLOVÁ KYZLINKOVÁ
8. Zpěvačka – ANDREA ŠIROKÁ
9. Muž 1 – IGOR LOŠKÁR
10. Muž 2 – PETR LEVÍČEK
11. Náměstek 1 – PAVEL VALENTA
12. Náměstek 2 – PETR KARAS
13. Sochař 2 – MARTIN NOVOTNÝ

Hlavní
postava
sochaře s
manželkou v
ateliéru

◆ Výběrová
komise –
návrhy
pomníku

ROZČLENĚNÍ

- ◆ Opera je členěna do deseti obrazů a konečného epilogu, který ukončuje operu odpálením Stalinova pomníku
- ◆ První obraz – shromáždění lidí na náměstí
- ◆ Druhý obraz – sochařův ateliér
- ◆ Třetí obraz – večírek politiků
- ◆ Čtvrtý obraz – výběrová komise, návrh Stalinova pomníku
- ◆ Pátý obraz – kancelář 1. tajemníka, předvolání sochaře
- ◆ Šestý obraz – metaři na ulici
- ◆ Sedmý obraz – sochařův ateliér
- ◆ Osmý obraz – kostel, sochařova zpověď před sebevraždou
- ◆ Devátý obraz – sochařova sebevražda
- ◆ Desátý obraz – záchodky, rozhodnutí o budoucnosti pomníku
- ◆ Epilog – odpálení pomníku

SCÉNOGRAFIE

- ◆ Scénu především tvořilo světlo, které zároveň udávalo atmosféru toho, co se právě odehrávalo na scéně a klade důraz na důležité části opery, na které se máme zaměřit
- ◆ Převažovala především tmavá, ponurá, až depresivní, scéna
- ◆ Herei většinou hráli na poloprázdném jevišti, nejsou zde umístěny žádné zbytečné kulisy a dekorace
- ◆ Jelikož se v opeře objevuje mnoho davových scén, byla scéna z velké části tvořena také lidmi (jednalo se o již zmíněné tři sbory)
- ◆ Ve scénách s politickými příslušníky bylo vždy v pozadí vidět červená až rudé světlo – pravděpodobně mělo znázorňovat režim, krutost a krveprolití, které bylo spácháno

◆ První obraz –
projev
politických
příslušníků k
lidem (zde jde
vidět práce se
světlem – v
pozadí rudá
barva)

KOSTÝMY

- ◆ Kostýmy odpovídají době, ve které se děj opery odehrává
- ◆ Nejsou příliš barevné (vyjimku tvoří scéna, ve které je zobrazen večírek politiků), snad má znázorňovat ponurost doby
- ◆ Použity jsou také uniformy, ve kterých vidíme právě politiky
- ◆ V případě dětského sboru kostýmy připomínají stejnokroje například pionýrů, jisker či skautů
- ◆ Často kostýmy tvoří svou barvou kontrast ke scéně

LIBRETO „Dáte si chlebiček?“

- ◆ Není moc dlouhé, zato obsáhlé – obsahuje nejdůležitější informace k nastínění situace a doby, ve které se děj opery odehrává
- ◆ Objevují se zde témata, která jsou aktuální v každé době – otázka morálky (k čemu je člověk donucen, i přes jeho morální zásady), materialismus, nesouhlas s politickým systémem, vliv společnosti na jedince, manipulace společností
- ◆ Autor záměrně nepojmenovává postavy – jak již bylo zmíněno, nejde o dokument, ale pouze o operu inspirovanou skutečnou událostí, proto zde také vytváří časově neurčitý svět (víme, že jde o život v dobách tvrdého režimu, jen nevíme přesná data; proto se také zdá, že se událost odehrává v rozmezí například jednoho roku, ne 6, jak tomu ve skutečnosti bylo)
- ◆ Je zde také vykreslena umělcova tíha svědomí, kterou nelze vyřešit jednoduchou cestou, proto ji řeší smrt
- ◆ Zřetelná změna u politiků – na začátku se navzájem vychvalují ve svých úspěších, při vzniklém problému hází vinu jeden na druhého

HUDBA

- ◆ Tvořila důležitější složku než samotný text
- ◆ Každá z postav dle autora měla své vlastní hudební téma
- ◆ Sám autor hudby uvedl, že bylo náročně se řídit předem napsaným libretem a myšlenkou celé opery

ZÁVĚREM...

- ◆ Po uvedení opery se v některých rozhovorech a článcích objevovala také přirovnání k aktuální situaci související s odstraněním sochy Maršála Koněva z Prahy 6, kdy se po rozhodnutí o jeho odstranění strhla lavina diskuzí a negativních reakcí ze strany Ruska